1.4. СУДОВА ПРАКТИКА

09 БЕРЕЗНЯ 2023 РОКУ РАДА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЗАТВЕРДИЛА ВИСНОВКИ РАДИ ЄС №7152/23 ВІД 09.03.2023 РОКУ ЩОДО РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ У СФЕРІ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ 2.0 (EFSA 2.0) ТА ПЛАНУ ДІЙ ЩОДО ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ДО 2030 РОКУ[1]

Рада Європейського Союзу

Реферат. Публікація містить повідомлення та повний переклад українською мовою Висновків Ради Європейського Союзу № 7152/23 від 9 березня 2023 року щодо розвитку Європейського простору у сфері судової експертизи 2.0 (EFSA 2.0) і Плану дій щодо його впровадження до 2030 року. План ґрунтується на баченні Європейської мережі судово-експертних установ (ENFSI); проєкт висновків обговорювала Робоча група з питань правоохоронної діяльності (LEWP) на засіданнях 20 липня, 6 і 22 вересня 2022 року. Усі заходи мають здійснюватися з дотриманням основоположних прав, Хартії основних прав ЄС і законодавства про захист даних. Документ має три напрями з визначеними метою, очікуваним результатом, заходами й відповідальними виконавцями (ENFSI, Європейська комісія, Європол, eu-LISA, CEPOL, ECTEG, EJTN, держави-члени, наукові кола, промисловість). Напрям «Назустріч майбутньому» охоплює біометрію, зокрема мультимодальну, штучний інтелект (розроблення інструментів, стратегічний план валідації з урахуванням законодавства ЄС, підготовку суддів), цифровізацію судово-експертного процесу та моніторинг нових технологій, як-от «оміка» і нанотехнології. Напрям «Посилення впливу результатів судової експертизи» передбачає ширше застосування статистики та ймовірнісних міркувань в оціночних висновках, єдиний підхід до звітування на рівні джерела й рівні дій, обмін судово-експертними даними за зразком Прюмської системи, оцінку впливу Директиви про правоохоронну діяльність і GDPR, спільний лексикон та міждисциплінарні підходи до розслідування тяжких і організованих злочинів і тероризму. Напрям «Демонстрація надійності результатів» спрямований на дослідження фундаментальних засад і емпіричних даних про поширеність, перенесення та стійкість слідів, на вивчення людського чинника — упередженості й управління контекстною інформацією від місця події до зали суду, на навчальні програми для експертів, суддів та інших користувачів експертних висновків, а також на посилення контролю якості неакредитованих судово-експертних послуг. Для українських судових експертів і юристів публікація цінна як орієнтир європейської інтеграції експертної системи та гармонізації стандартів якості.

Ключові слова: Рада Європейського Союзу, EFSA 2.0, Європейський простір судової експертизи, ENFSI, План дій до 2030 року, біометрія, штучний інтелект, обмін судово-експертними даними, людський чинник, упередженість експерта, забезпечення якості, ймовірнісна оцінка доказів.

Council of the European Union Conclusions No. 7152/23 of 9 March 2023 on the Vision for a European Forensic Science Area 2.0 (EFSA 2.0) and the Action Plan for Its Implementation by 2030

Rada Yevropeiskoho Soiuzu.

Abstract. Forensic science in Europe faces rapid technological change and growing demands for reliability, which calls for coordinated development across Member States. The publication presents a full Ukrainian translation of the Council of the European Union Conclusions No. 7152/23 of 9 March 2023 on the European Forensic Science Area 2.0 (EFSA 2.0) and the related Action Plan up to 2030. The plan builds on a vision drafted by the European Network of Forensic Science Institutes (ENFSI) and was discussed by the Law Enforcement Working Party in July and September 2022; all actions must respect fundamental rights, the EU Charter of Fundamental Rights and data protection law. The Action Plan has three strands, each with an objective, expected outcome, actions and responsible actors such as ENFSI, the Commission, Europol, eu-LISA, CEPOL, ECTEG, EJTN, Member States, academia and industry. 'Towards the future' covers multimodal biometrics, artificial intelligence tools and their validation, digital transformation and monitoring of emerging technologies such as omics and nanotechnology. 'Strengthening the impact of forensic results' addresses statistical and probabilistic reasoning in evaluative reporting, a common approach to source- and activity-level reporting, Prüm-like exchange of forensic data, the effects of the Law Enforcement Directive and the GDPR, and interdisciplinary use of forensic evidence against serious and organised crime and terrorism. 'Demonstrating reliability' focuses on foundational research on background prevalence, transfer and persistence of traces, cognitive bias and context management, training for practitioners and end users, and quality control of non-accredited forensic services. The document serves as a reference for aligning Ukrainian forensic practice with European standards.

Keywords: Council of the European Union, European Forensic Science Area, EFSA 2.0, ENFSI, action plan 2030, biometrics, artificial intelligence, forensic data exchange, cognitive bias, quality assurance, evaluative reporting.

Першоджерело: *Висновки Ради Європейського Союзу щодо розвитку європейського простору у сфері судової експертизи 2.0 (EFSA 2.0) та Плану дій щодо його впровадження до 2030 року : № 7152/23 від 09.03.2023.*[2] *Реферат оприлюднено в журналі 26.07.2024.*

References

1. Rada Yevropeiskoho Soiuzu. 09 bereznia 2023 roku Rada Yevropeiskoho Soiuzu zatverdyla Vysnovky Rady YES №7152/23 vid 09.03.2023 roku shchodo rozvytku Yevropeiskoho prostoru u sferi sudovoi ekspertyzy 2.0 (EFSA 2.0) ta Planu dii shchodo yoho vprovadzhennia do 2030 roku [Council of the European Union Conclusions No. 7152/23 of 9 March 2023 on the Vision for a European Forensic Science Area 2.0 (EFSA 2.0) and the Action Plan for Its Implementation by 2030] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2024. Vol. 9, No. 4 (52). URL: https://expertize-journal.org.ua/all-news/12971-9-bereznya-2023-roku-evropejska-rada-evropejskogo-soyuzu-zatverdila-visnovki-radi-shchodo-bachennya-rozvitku-evropejskogo-prostoru-u-sferi-sudovoji-ekspertizi-2-0-efsa-2-0-ta-planu-dij-shchodo-jogo-vprovadzhennya-do-2030-roku (onovlena versiia vid 26.07.2024). [in Ukrainian].

2. Vysnovky Rady Yevropeiskoho Soiuzu shchodo rozvytku yevropeiskoho prostoru u sferi sudovoi ekspertyzy 2.0 (EFSA 2.0) ta Planu dii shchodo yoho vprovadzhennia do 2030 roku [Conclusions of the Council of the European Union on the Development of the European Forensic Science Area 2.0 (EFSA 2.0) and the Action Plan for Its Implementation Until 2030] : № 7152/23 vid 09.03.2023. URL: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7152-2023-INIT/en/pdf (data zvernennia: 04.11.2026). [in Ukrainian].